

PLAN FÖR LIKABEHANDLING OCH MOT KRÄNKANDE BEHANDLING FÖR FAGERSTA KOMMUNS FÖRSKOLOR 2019 FÖRSKOLAN HUMLAN

Bakgrund

Denna plan utgår från ”Lagen om förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling av barn och elever”, Barnkonventionen, Förskolans läroplan Lpfö-98 (reviderad 2010), Kommunens skolplan och Gemensam arbetsplan för förskolorna i Fagersta.

§ 1 Denna lag har till ändamål att främja barns och elevers lika rättigheter samt att motverka diskriminering på grund av kön, etnisk tillhörighet, religion, eller annan trosuppfattning, sexuell läggning eller funktionshinder. Lagen har också till ändamål att motverka annan kränkande behandling. Denna lag tillämpas på utbildning och annan verksamhet som avses i skollagen (1985:1100).

Planen är utarbetad utifrån ”Förebygga diskriminering och kränkande behandling, Främja likabehandling”, ”Lika rättigheter i förskolan”((DO, BEO och Skolinspektionen).

Våra visioner

- På våra förskolor ska alla, dvs. barn, personal och vårdnadshavare vara trygga
- Alla ska bemötas med respekt och bli accepterad för den man är oavsett kön, etnisk tillhörighet, religion, annan trosuppfattning, funktionshinder, sexuell läggning, köns överskridande identitet eller uttryck eller ålder
- Vi ska lyssna på varandra. Allas åsikter är viktiga

Definitioner

Diskriminering är när förskolan på osakliga grunder behandlar ett barn sämre än andra barn och missgynnandet har samband med kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder, sexuell läggning, könsöverskridande identitet eller uttryck eller ålder.

Direkt diskriminering: Är när ett barn behandlas sämre än andra barn på grund av något av som ovan nämnts.

Indirekt diskriminering: Tillämpandet av en bestämmelse som verkar neutral men som får en diskriminerande effekt.

Trakasserier: är uppträdande som kränker ett barns värdighet och som har samband med kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder, sexuell läggning, könsöverskridande identitet eller uttryck eller ålder.

Annan kränkande behandling: är uppträdande som kränker ett barns värdighet, men som inte har samband med någon diskrimineringsgrund. Detta kan vara att retas, mobba, frysa ut någon, knuffas eller att rycka någon i håret.

Gemensamt för trakasserier och kränkande behandling är att det handlar om ett uppträdande som kränker barns värdighet. Det kan vara fysiska, verbala, psykosociala eller i texter och bilder.

Repressalier: Personalen får inte utsätta ett barn för straff eller annan form av negativ behandling på grund av att barnet eller vårdnadshavaren har anmält förskolan för diskriminering eller påtalat förekomsten av trakasserier eller kränkande behandling.

Kartlägnings och nulägesanalys

Klimat och miljö i förskolan:

Ett gott klimat för oss är:

- Ärlighet
- Respekt
- Uttrycksfrihet
- Bollplank - Öppenhet
- Empati
- Positivt tänkande
- Hjälpsamhet, samarbete
- Förståelse, se behov
- Lyhördhet
- Vi tänkande, gemensamt tänk
- Goda förebilder

Åtgärder:

- Jag tar emot förslag på ett öppet och positivt sätt. Detta gäller mot kollegor, barn och vårdnadshavare
- Jag ansvarar för att påminna mina kollegor utifrån dessa ord
- Jag ansvarar för mitt agerande och förhållningssätt mot kollegor, barn och vårdnadshavare
- Jag vågar lita på mina kollegors beslutsfattande
- Jag har ett eget ansvar att lyfta problem med kollegor, vårdnadshavare och barn, när irritation uppstår.

Miljö:

- Toaletten är en utsatt situation. Det är inte alltid barnen får vara ifred när de sitter på toaletten
- Vi synliggör olika kulturer i vår pedagogiska miljö med bilder och material.

- Vi erbjuder normbrytande litteratur samt böcker på olika språk, för att synliggöra mångfalden.

Åtgärder:

- Vi har introducerat stoppskylt för upptaget och "grön" skylt för ledigt på toaletten
- Vi ska fylla på med leksaker utifrån olika förmågor och intressen
- Vi ska fylla på med material/leksaker
- Ha uppsikt över rum, platser så att inga barn ska vara rädda. Det vill säga att vi vuxna sprider ut oss i rummen/ på utegården har vi bättre översyn
- Se till så att alla barn får möjlighet att prova och göra det vi erbjuder på förskolan, t.ex. genom listor, stapeldiagram
- Vi använder "Barncheck" innan vi fattar beslut angående verksamheten.

Mat:

- Som det ser ut nu i barngrupperna kan alla barn äta den mat som förskolan serverar oavsett fysisk förmåga eller religion.

Åtgärder:

- Om vi får barn som är allergiska eller av annan orsak inte kan äta den mat som förskolan serverar anmäler vårdnadshavare detta via e-tjänsten på Fagersta kommuns hemsida. Centralköket ansvarar sedan för detta.

Utflykter, fester och andra aktiviteter:

- Vi har anpassat aktiviteterna så att alla kan vara med oavsett t.ex. religion eller fysisk förmåga. Vi lånar ut kläder och annat vid till exempel lucia så långt det räcker.
- Vi uppmärksammar andra traditioner genom att synliggöra det på olika sätt. Vi pratar med barnen om detta.

Åtgärder:

- Vi ska respektera barn och vårdnadshavares önskemål och åsikter om att delta/inte delta i vissa aktiviteter.
- Vi diskuterar och gör upp en plan tillsammans med vårdnadshavare.

Synlig mångfald på förskolan:

Vi välkomnar mångfald genom att:

- Flaggor på de länder vi har representerade på förskolan
- Text på olika språk, ex. välkommen
- Böcker på barnens modersmål att låna hem eller läsa på förskolan
- Böcker som bryter stereotypa könsmonster
- Vi har duplo "världsmedborgare"
- Lekmatta med människor från hela världen
- Dockor med olika utseenden och olika nationaliteter

- Använda Skolverkets sida ”modersmål” och inläsningstjänsten Polyglutt. Där kan böcker läsas/få upplästa på olika språk.
- Musik från olika länder
- Alfabetet på olika språk
- Siffror, ett till fem på olika språk
- Normbrytande bilder på väggarna
- Vi har en arabisk och en somalisk modersmålsstödjare en halvdag i veckan utifrån behov
- Vi använder TAKK, som stöd i språkutvecklingen

Åtgärder:

- Vi fortsätter ta ut flaggor genom datorn och skriver texter på olika språk
- Normbrytande bilder på väggarna
- Inköp av leksaker, böcker, bilder och musik mm
- Vi informerar föräldrar om bokpåsarna och att de får lånas med hem.
- Kopiera och sätta upp alfabet på olika språk
- Använda Skolverkets sida ”modersmål” och Polyglutt

Kompetensutveckling:

Vi anser att vi har den kompetens som vi behöver i likabehandlingsarbetet. Det vi har är:

- Jämställdhetsutbildning
- Utbildning och erfarenhet av att arbeta i förskolan
- Diskussioner med barn, kolleger och andra vuxna
- Litteratur och föreläsningar
- I arbetet med pedagogisk dokumentation
- Arbete med arbetsplaner, portfolio och andra styrdokument
- TAKK

Åtgärder:

- Samma kompetensutveckling för alla
- Kompetensutveckling för specifika behov. För oss ökad förståelse för olika kulturer och religioner
- Handledning
- Använda TAKK.

Introduktion:

Vi introducerar planen på vårt informationsmöte för vårdnadshavare och på invänjningssamtalet.

Åtgärder:

- Dela ut informationsblad vid invänjningen om att planen finns och var den finns att läsa
- På invänjningen även visa planen för vårdnadshavare, precis som vi gör med våra arbetsplaner
- Samtal utifrån hur en bra kamrat är och på så sätt få in Lika behandlingsplanen i arbetet med barnen.

- Använda oss av likabehandlingsplanen i samtal vid behov.

Vi har rutiner för hur vi informerar vårdnadshavare om barnets möjlighet att få utveckla både det svenska språket och sitt modersmål.

- Vi har arbetat fram en plan för detta som ska gälla hela förskoleorganisationen.
- Modersmålsstödarna finns för att stötta barnen och vårdnadshavarna.

Vi inkluderar vårdnadshavare och arbetar för att alla får ett gott bemötande oavsett språkkunskaper eller hur familjebilden ser ut genom att:

- Vid invänjning och viktiga samtal använda oss av telefontolk, språkassistent eller modersmålsstödare
- Vi ger information till båda vårdnadshavarna om de inte bor tillsammans

Kommunikation:

Idag når vi ut med vår likabehandlingsplan genom Lpfö-98 (reviderad 2010) och genom arbetsplaner.

Åtgärder:

- Informera på inskolningssamtalet för vårdnadshavare
- Lätt tillgänglig i informationspärmen för vårdnadshavare
- Föräldraråd - diskussioner
- Kontinuerliga samtal och diskussioner med barnen
- Översättning finns på Fagersta kommuns hemsida

Mål för 2019:

- Vi ska fortsätta se över och köpa in material/leksaker utifrån olika fysiska förmågor
- Vi ska visa öppenhet och intresse för traditioner som barnen på vår förskola firar ur ett interkulturellt perspektiv.

Åtgärder:

- Vi observerar och ser vilket behov barngruppen har och köper in material utifrån detta. Att miljöerna ska locka till lek, nyfikenhet och utveckling hos barnen.
- Vi pratar med vårdnadshavarna hur de firar sina högtider och uppmärksammar sedan detta tillsammans med barnen.

(Här börjar planen mot kränkande behandling)

Rutiner

Förebyggande åtgärder.

All personal inom förskolan ska arbeta förebyggande mot kränkningar genom att:

- All personal läser barnkonventionen och förankrar den i verksamheten

- All personal läser ”Trygghet, respekt och ansvar” och ska vara väl förtrogen med den
- All personal, barn och vårdnadshavare är delaktiga i eller får inblick i arbetet med denna plan
- Vi vuxna är goda förebilder och ansvarar för att planen efterföljs

Under de år barnen är hos oss skall vi vuxna lära barnen reflektera över sitt handlande genom att ställa frågor som:

- Hur tänkte du nu?
- Hur ska vi lösa det här?
- Hur känns det? (känslor)
- Hur kan vi göra det bra igen?
- Hur kan vi göra istället?

Vid det förebyggande arbetet ska vi använda oss av:

- Värdegrundsdiskussioner i personalgruppen
- Utbildning för personalen
- Dagliga samtal med barnen
- Rollspel och drama
- Sagor – rim –ramsor
- Olika filmer
- Utvecklings/Portfoliosamtal
- Informationsmöte för vårdnadshavare - föreläsningar, olika metoder
- Reflektion och diskussions tid
- Musik

Akut åtgärd vid kränkande behandling:

- Stöd till den utsatta
- Se till att den utsatta har tillgång till en trygg zon
- Ta reda på vad som har hänt
- Lyssna aktivt och empatiskt
- Undvik motbeskyllningar

Att utreda och åtgärda kränkande behandling:

Barn – Barn

- Samtala direkt med berörda barn om vad som har hänt och att vi inte accepterar det beteendet
- Använda oss av ”hur frågorna”
- Ge förslag på hur vi kan agera på ett bättre sätt vid nästa situation
- Involvera alltid vårdnadshavare och förskolechef vid upprepade tillfällen av kränkningar och vid kränkningar riktade mot ett och samma barn
- Dokumentation - uppföljning (använd blankett).

Vuxna – Barn

- Var rak genom att reagera och säg till om personal, vårdnadshavare eller annan vuxen beter sig kränkande mot ett barn/barnen
- Se till att få ett samtal med den vuxne i enrum och fråga hur denne tänkte och visa att vi inte accepterar det beteendet
- Ge förslag på hur vi kan agera på ett bättre sätt vid nästa situation
- För aldrig känsliga diskussioner mellan vuxna då barnen är närvarande
- Vid allvarliga incidenter kontaktas förskolechef som går vidare med ärendet
- Dokumentation – uppföljning (använd blankett).

Barn – Vuxna

- Samtala direkt med berörda barn om vad som har hänt och att vi inte accepterar det beteendet
- Använda oss av ”hur frågorna”
- Involvera alltid vårdnadshavare och förskolechef vid upprepade tillfällen av kränkningar och vid kränkningar riktade mot en och samma vuxen
- Dokumentation - uppföljning (använd blankett).

Vuxna – Vuxna

- Var rak genom att reagera och säg till om personal, vårdnadshavare eller annan vuxen beter sig kränkande mot någon vuxen
- Se till att få ett samtal med den/de vuxna i enrum och fråga hur de tänkte och visa att vi inte accepterar det beteendet
- För aldrig känsliga diskussioner mellan vuxna då barn är närvarande
- Vid allvarliga incidenter kontaktas förskolechef som går vidare med ärendet.
- Dokumentation – uppföljning (använd blankett).

Uppföljning

- Bestäm alltid ett datum för uppföljning av kränkandebehandling.

Ansvarsfördelning

Förskolechefen:

- har det yttersta ansvaret för att planen upprättas, följs samt årligen utvärderas och revideras.
- ansvarar också för att personalen kontinuerligt utbildas för att aktivt kunna arbeta mot kränkande behandling.
- Vidare ansvarar förskolechefen för att vikarier och andra som rör sig på förskolan får ta del av planen, dvs. städ- och kökspersonal.

Personalen:

- Alla i förskolan är skyldiga att främja likabehandling och att förebygga och motverka diskrimineringar/kränkningar.
- Alla i förskolan är också skyldiga att så fort som möjligt utreda sådana.

- Alla i förskolan är skyldiga att föregå med gott exempel

Vårdnadshavare:

- Om förskola och hem klart tar avstånd från kränkande behandling får detta en positiv påverkan på barnen
- Som vårdnadshavare är det viktigt att föregå med gott exempel
- Om du som vårdnadshavare misstänker att ditt barn eller någon annans barn utsätts för kränkande behandling ska du kontakta avdelningens personal eller förskolechef
- Det kan vara svårt att ta till sig att ens eget barn kränker andra. Även om det är svårt, är du den som bäst kan göra något åt det. Vi ber dig att göra helt klart för barnet att du ser mycket allvarligt på beteendet och inte accepterar det. Även i sådana fall ska du kontakta personalen eller förskolechefen så att vi tillsammans kan arbeta med detta.

Barnen:

- Med stigande ålder och mognad ökar ansvaret också för barnen. De ska genom personalens och vårdnadshavarnas försorg känna till och förstå hur viktigt det är att respektera andra, hjälpas åt, visa hänsyn och uppträda trevligt mot varandra.

Dokumentation

- Dokumentationen ska ske på särskild blankett. (bilagor)
Förskolechefen arkiverar dokumentationen.

Information

- I samband med att förskolan tar emot ett nytt barn ska familjen informeras om "Plan för likabehandling och mot kränkande behandling för Fagerstas förskolor" (invänjningsamtal)
- En genomgång av planen ska alltid göras i samband med introduktion av ny personal – förskolechefen ansvarar.

Uppföljning

- Uppföljning och utvärdering av planen ska göras inom ramen för den skriftliga kvalitetsredovisningen
- Revidering av planen kommer att göras januari 2020.